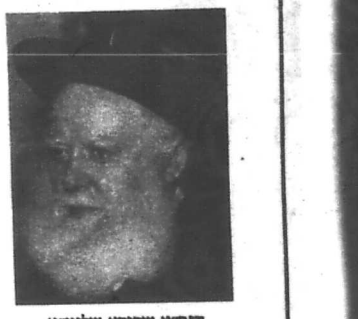
הגר"א שפירא שליט"א:

"ארץ־ישראל שייכת לכל העם היהודי"

ראש ישיבת "מרכז הרב", חבר נשיאות "איחוד הרבנים", ודב הראשי לשעבר, הגר"א שפירא שליט"א, אמור היה לבוא בימים אלה לאוה"ב, כדי להשתתף בכמה כינוסים ארציים.

במפלוותם שם ומועץ גאה"ב, נגד מהלכיה הפוליטיים של ממשלת רבין. בשל פטירתו של הגר"ש ישראלי זצ"ל, בהולה הנסיעה, אם כי הגר"א שפירא מקיים מעקב צמוד אחר פעילות הרבנים באה"ב והוא מרחוק מדי יום על כל צעדיהם.

הגר"א שפירא שליט"א

אחד הנושאים הבולטים במפלגה הרפורמית והקונסרבטיבית באמריקה, הוא מגבלת "בית יעקב" לבנות בני־זוגן. הרב בלקין הוא בעל קשרים הדוקים ביותר עם חברי הקונגרס והסנט האמריקני של המפלגה הרפובליקנית, ובעבר נפגש שלומית"ם נשיאים מהמפלגה הרפובליקנית, להשכנת בקרב חברי הקונגרס והסנט. הרב בלקין נשוי לבתו של אחד הנשיאים המכובדים בחב"ד אה"ב, הרב אברהם אזרין (רנשקין), את הרב סופי השבוע (ביבי, חמישי) הוא מקדיש בדרך כלל לפעילות במפלגה הרפובליקנית בוושינגטון. רוזקא הסנטורים חברי הקונגרס הנחשבים עשוחים ובלתי נגישים, נפגש על הוג מכריו, ואין ספק, כי ביוזמתו לתת "שיחי" שוב ליצחק רבין ולשמעון פרס, שעמו נפגש מספר פעמים ונרצה אף כימים בינינים.

הגר"א שפירא שליט"א רואה מכל וכל את סוגיות רוב־ר המשבלה, כי ליהודי אה"ב ובכלל ליהודי הר"ל אין זכות להתערב בנעשה כאן באה"ק, כל עוד אין הם נמצאים בקודת סיכון אישית איזשהוי בין ארץ־ישראל. "סענה זו", אומר הגר"א שפירא, נכונה כאשר מדובר בסיכון פיזי־אוזן, כלכלי, רוחני וכיו"ב. אולם, כאשר מדובר בעתיד ארץ־ישראל ובשלמות ארץ־ישראל, הרי שהעניין שייך לכל יהודי והודי, לא פחות מאשר ליצחק רבין. לא יעלה על הדעת פרשות כלשהי בסדינות־ישראל, תיקח או תתיים קרקע של יהודי בארץ־ישראל רק בגלל שהוא בזול. ושקיעת ארץ־ישראל שייכת לכל עם ישראל וזה אחד מיסודות האמונה היהודית. ארץ ישראל אינה שייכת לתושביה בלבד, אלא לאומה כולה ובעת שרוצים לחתוך מנטה של ארץ־ישראל, מתובנו של כל יהודי להגיב.

מעות היא לבנות אותנו "נשודי קרקע" אינם מעניינים גם בארץ־ישראל במתכונת המוצעת עליידי ה"ה רבין ופרס ואין הם מעניינים בשום מפשלה בארץ־ישראל. עמדת "איחוד הרבנים" היא חשבית ביותר לגו של "נשודי קרקע".

ובעוד הגר"א שפירא שליט"א מעודד את רבני אה"ב בפעילותם נגד מהלכי המפשלת, הנה בשיחות פרטיות עם מקורבי הוא מביע את מורת־רוחו ואפשר לומר בקצה מהרייבות והלהבות ומתעצמת בין דור לדור לבין בניסין ונעיבה. הגר"א שפירא נמנע בשלב זה מלבוא פומבית נגד השניים, אבל, הוא כבר זימן אליו אישים מרכזיים בציבור הרבני־ציוני, כדי לגבש דרכי תגובה כנגד "תבוזגו" הזה, המבשיות את רציפות שלטון המשבל עם כל המשתייכ מכך.

ביום שני השבוע, בדיבשותו השבועית המסורתית על פרשת השבוע ובהשתתפות מכון ש"ת באוניברסיטת "בראילן", בפני קהל מאזינים גדול, למעלה מאלף אישי, הייתיהו, בפרוי, הרב מרדכי אילון למזלוקת "קדוש ושרתר" השפליך גם לאקסטאלית, בלי שנקב בשמותם של בניסין נתניהו ודוד לוי. והוא ציין, בין היתר, שמשה רבנו בהיותו שליח זה, לא ראה בציתות עם קודח שום נקודה אישית ומשום כך, לא היתה לו כל בעייה, למרות היותו מנהיגם של ישראל, לבוא ביומות אל החולקים עליו ולהתדיין עמהם. הרב אלון התעכב על נקודה זו, שפשיח ה' הוא תתן, ובקול עבר רוש, בהבינו למה יימנוע מליו.

"מהלכי הממשלה הכריעו אותו"

כאשר הלכו השבוע הפונים אחרי מיטתו של הגר"ש ישראלי זצ"ל, ניתן היה לשמוע מפי רבים, בעיקר תלמידיו ומבין תושקי קריית משה, שהיתה להם אירושות נגישות לראש ישיבת "מרכז הרב", כי מאז המרס עם אש"ף, כאז "הסכם אוסלו", הוא היה נתון במצב רוח קודר וכבד שהתקדים המרס, שבו הוא ראה אסון ממש, ניכר היה כי אין בכוחו תפיזי והנפשי לשאת את המצב הזה. רק באחרונה, והוא כבר חולה, שלח הגר"ש ישראלי זצ"ל מכתב ליורי עמותת "שיקום נפש", הרב יוסי גרליצקי ובו הוא מביע את עמדתו הנחרצת נגד מסירת הגולן לסורים. "קיבלתי מכתבכם עם הכתובה ב"הצפה" בניתן רשת הגולן. כת"ר כותב בין השאר: השאלה ההלכתית אם על הגולן חלה קדושת ארץ־ישראל, אינה רלוונטית בנוגע להתעברת חלקים מהגולן לנברים וכו' וכו'. רק זה אענה אומר: אכן סיבה השוגה שלא לחזור ולמסור מרמת הגולן לנברים, העובדה ששוכנים שם כמה עשרות אלף מישראל כי".

הגר"ש ישראלי זצ"ל, ששלל את ההבריסטים (תגובעת קיבוצניות אחרות) ושימש בכתה או עבירה על תוק, ניסה את הסיומות בעלות האופי הקיבוצני יותר של נשיאות "איחוד הרבנים". הגר"ש ישראלי ויבל"א הגר"א שפירא והגר"צ נריה שליט"א) לקראת פרסום עמדת הרבנים והחלכה בנוגיות המדיניות האקטואליות.

כאשר הלה ובביתו התבנה "מנגיד" להפילה, ניכר היה בדבריו, שלמרות צעדי הגרול על המצב המדיני, "הוא מלא אמונה ובטחון שבוהה לראות את המדינה כפי שהוקמה ורצה שתיהיה. והוא היה אומר: אמנם ישנם קשיים, אמנם קיימים משברים, אבל עוד יתגלה ויתברר שהכל יהיה לטובה".

★

במשך תקופת מחושכת היה הגר"ש ישראלי נותן שיעור שבועי בישיבה הגבוהה בבית־אל. אבי הישוב ושוטרות התורה במקום, "כבלה", היה מביא במכוניתו את הרב מביתו לישוב ובדרך היתה הודמנות לשוחח עמו על האקטואליה ובם לעדכן אותו במתרחש. היתה זו תוויה מיוחדה. שכן, הרב מיעט בדרך כלל לדבר עם כבר דיבר עשה זאת במשפטים קצרים ומצע מעצמו שיחות בטלות. ממוך לתפילה היה הרב אומר תפילת הדרך. העיר לו "כבלה": "הרב הרי יש פה בתים (התכוון בישובים הערביים) ואין צורך לומר תפילת הדרך". השיב הרב כשהוא מביט מבעד לחלון: "אתה רואה את בתים, אני לא רואה אותם...".

כבלה מספר, כי באחת השיחות הללו ביקש לשמוע מהרב חוות־דעתו אם להצביע בעד רשימת "מרשה" או בעד המפד"ל. הרב לא היסס: יש להצביע מפד"ל, מרשה תיבשל. המפד"ל שרשה בתורה. אין מרשה...

כאשר סיפר "כבלה" לראש הישיבה שלו, הגר"ז מלמד שליט"א את דברי הרב, הגיב על כך: "צריך גדר והקב"ה מקיים גם אם הצדיק מתיה". בסיפור של דבר, כזכור, "מרשה" אכן התבטלה והשתלבה במפד"ל.

★

צניעותו ועבותנותו היו לשם דבר. הוא ברה מהבטה במסגר אש ממש שבא ביומני בבוד. יחסו אל קשיי יום היה כשזה וללא כל שמץ של התבשות או פסרוניות. לא רשוץ מבית הרב גרה אשה מלומדת ביסודים, משפחתיים ואחרים. אשה זו סיימה בבית הרב בעבודות הבית. שנים שתמידה בעבודתה זו ומפיה ניתן היה לשמוע סיפורים רבים על מידותיו של הרב.

"לקראת שהגו של הרב מבית הרין (בכוכר), היה חבר בבית הרין ורבבי הגבול) היתה הרבנית שדכה את השולחן לפת צהרים לשלושה אנשים. בשביל הרב, רעייתו ובשבלה. קרה ושפט הרבנית שלחה לשולחן את מנת השף עם תוספות שפה בצלחת של הרב וכתו, שבראה גדול יותר מהצלחת שהגה בצלחת שלי. כאשר בבנסה הרבנית לדבר למטבח, הסתיר הרב במהירות את הצלחת שלי בצלחת שלו ומנן מלבו בצלחת. כדי שהרבנית לא תרגיש בהחלפה. אלא שהרבנית מיד הבחינה, כי בעשו וחלופין מביב השולחן בהיעדרה. היא אמרה לבעלה: ר' שמול מה הקניין

בעימות עם קודח שום נקודה אישית ומשום כך, לא היתה לו כל בעייה, למרות היותו מנהיגם של ישראל, לבוא ביומות אל החולקים עליו ולהתדיין עמהם. הרב אלון התעכב על נקודה זו, שפשיח ה' הוא תתן, ובקול עבר רוש, בהבינו למה יימנוע מליו.

"מהלכי הממשלה הכריעו אותו"

כאשר הלכו השבוע הפונים אחרי מיטתו של הגר"ש ישראלי זצ"ל, ניתן היה לשמוע מפי רבים, בעיקר תלמידיו ומבין תושקי קריית משה, שהיתה להם אירושות נגישות לראש ישיבת "מרכז הרב", כי מאז המרס עם אש"ף, כאז "הסכם אוסלו", הוא היה נתון במצב רוח קודר וכבד שהתקדים המרס, שבו הוא ראה אסון ממש, ניכר היה כי אין בכוחו תפיזי והנפשי לשאת את המצב הזה. רק באחרונה, והוא כבר חולה, שלח הגר"ש ישראלי זצ"ל מכתב ליורי עמותת "שיקום נפש", הרב יוסי גרליצקי ובו הוא מביע את עמדתו הנחרצת נגד מסירת הגולן לסורים. "קיבלתי מכתבכם עם הכתובה ב"הצפה" בניתן רשת הגולן. כת"ר כותב בין השאר: השאלה ההלכתית אם על הגולן חלה קדושת ארץ־ישראל, אינה רלוונטית בנוגע להתעברת חלקים מהגולן לנברים וכו' וכו'. רק זה אענה אומר: אכן סיבה השוגה שלא לחזור ולמסור מרמת הגולן לנברים, העובדה ששוכנים שם כמה עשרות אלף מישראל כי".

הגר"ש ישראלי זצ"ל, ששלל את ההבריסטים (תגובעת קיבוצניות אחרות) ושימש בכתה או עבירה על תוק, ניסה את הסיומות בעלות האופי הקיבוצני יותר של נשיאות "איחוד הרבנים". הגר"ש ישראלי ויבל"א הגר"א שפירא והגר"צ נריה שליט"א) לקראת פרסום עמדת הרבנים והחלכה בנוגיות המדיניות האקטואליות.

כאשר הלה ובביתו התבנה "מנגיד" להפילה, ניכר היה בדבריו, שלמרות צעדי הגרול על המצב המדיני, "הוא מלא אמונה ובטחון שבוהה לראות את המדינה כפי שהוקמה ורצה שתיהיה. והוא היה אומר: אמנם ישנם קשיים, אמנם קיימים משברים, אבל עוד יתגלה ויתברר שהכל יהיה לטובה".

★

במשך תקופת מחושכת היה הגר"ש ישראלי נותן שיעור שבועי בישיבה הגבוהה בבית־אל. אבי הישוב ושוטרות התורה במקום, "כבלה", היה מביא במכוניתו את הרב מביתו לישוב ובדרך היתה הודמנות לשוחח עמו על האקטואליה ובם לעדכן אותו במתרחש. היתה זו תוויה מיוחדה. שכן, הרב מיעט בדרך כלל לדבר עם כבר דיבר עשה זאת במשפטים קצרים ומצע מעצמו שיחות בטלות. ממוך לתפילה היה הרב אומר תפילת הדרך. העיר לו "כבלה": "הרב הרי יש פה בתים (התכוון בישובים הערביים) ואין צורך לומר תפילת הדרך". השיב הרב כשהוא מביט מבעד לחלון: "אתה רואה את בתים, אני לא רואה אותם...".

כבלה מספר, כי באחת השיחות הללו ביקש לשמוע מהרב חוות־דעתו אם להצביע בעד רשימת "מרשה" או בעד המפד"ל. הרב לא היסס: יש להצביע מפד"ל, מרשה תיבשל. המפד"ל שרשה בתורה. אין מרשה...

כאשר סיפר "כבלה" לראש הישיבה שלו, הגר"ז מלמד שליט"א את דברי הרב, הגיב על כך: "צריך גדר והקב"ה מקיים גם אם הצדיק מתיה". בסיפור של דבר, כזכור, "מרשה" אכן התבטלה והשתלבה במפד"ל.

★

צניעותו ועבותנותו היו לשם דבר. הוא ברה מהבטה במסגר אש ממש שבא ביומני בבוד. יחסו אל קשיי יום היה כשזה וללא כל שמץ של התבשות או פסרוניות. לא רשוץ מבית הרב גרה אשה מלומדת ביסודים, משפחתיים ואחרים. אשה זו סיימה בבית הרב בעבודות הבית. שנים שתמידה בעבודתה זו ומפיה ניתן היה לשמוע סיפורים רבים על מידותיו של הרב.

"לקראת שהגו של הרב מבית הרין (בכוכר), היה חבר בבית הרין ורבבי הגבול) היתה הרבנית שדכה את השולחן לפת צהרים לשלושה אנשים. בשביל הרב, רעייתו ובשבלה. קרה ושפט הרבנית שלחה לשולחן את מנת השף עם תוספות שפה בצלחת של הרב וכתו, שבראה גדול יותר מהצלחת שהגה בצלחת שלי. כאשר בבנסה הרבנית לדבר למטבח, הסתיר הרב במהירות את הצלחת שלי בצלחת שלו ומנן מלבו בצלחת. כדי שהרבנית לא תרגיש בהחלפה. אלא שהרבנית מיד הבחינה, כי בעשו וחלופין מביב השולחן בהיעדרה. היא אמרה לבעלה: ר' שמול מה הקניין

ומבאי ביתו, סוענים, כי אין לסיפור הזה כל שחר. הנבון הוא, שבשבת הראשונה לאחר "הסכם אוסלו", משנודע כל הפרטים, אמר, כי "השבת היה קשה לי להתפלל את התפילה לשלום המדינה ולבדך את שריה". לאחר מכן חזר להתפלל בכל שבת את הנוסח המקובל.

★

קשה משוט לתאר במלים את כושר השקרנות שבו ניתן. מבוקר עד ערב עסק בתורה וכאשר נבנסו לביתו לשאול שאלה הלכתית או תורנית, השיב מיידית, בקצה האחרי כמה שניות היה מתחיל לדפוק בידו על השולחן, כאילו מבקש לרמוז שהבל על הזמן. לא ניתן היה לשתף עמו שיחות קפה וריכילות או מילתא דבדיחותא. הכל קצר ולעניין וחזרה ללימוד או לכתוב היד.

כאשר תלמידיו באו אליו להיבון לקבלת סמיכה לרבנות לא עשה לאיש מהם הנחות. היו אלה בחינות יסודיות וקשות ומסכב היה למעשה לבחינה שלא לשנות באשליות לגבי הנשוי לו בבחינה.

גם במכון "ארץ חמודה" שבבשיאותו, היה מעורב בתובניות והלימודים והקפיד שיהיו ברמה גבוהה כיאה לבני־דמיה אמיתיים.

★

אחד מתלמידיו הגיע לביתו, כדי לבקש סליחה על התנהגות, שחשה חלשת בן ישיבה. התלמיד השיב שיבש "שקפיד" עליו וביקש לישר את הדברים. ענה לו ורב: במסבעות הלשון שלי אין את המלה "קפידה"! והתלמיד חש הקלה גדולה. וכשאחד השכנים ביקש ממנו שיחזור על הלק בחצי המשפחות, כדי שיוכל להקים את המחנה על שטח שייחשב כביכול כשלו, אמר לו הרב: "זה חלילה לוחזר על הלק קטון באר־ישראל, אבל אני נותן לך רשות לבנות עליה את המחנה, בלי לוחזר על הלק בקטון".

★

בזמן הדיבות בזיכה, נפלט הגר"ש ישראלי זצ"ל עם חבירו מעייתה לעיידה ובאחת הדקשות הללו, השיבה בביתו של הגר"י אבוחצירא זצ"ל (שבאותו יחזר הוגלה עליידי סטלין קש"ט לסיביר). כביטוי להכרת שובה, היה נותן הרב בשיעוריו בישיבה לבמס מהידושיו של הרב יחזקאל אבוחצירא. בין השניים נקשרו יחסים מיוחדים ובשנותיו לאחר את ספרו "ארץ חמודה" על מצות התלוויות באר"ץ, קיבל מכתב חם מהדוד מהגרי"א אבוחצירא זצ"ל.

★

בפרשת בחקותי, האחרונה בספר "ויקרא", והא עלה לתורה ל"חוק" ומשפטים לבדך תתיישב במקומו ופרץ בבכי. ישנם אומרים כי היה זה בגלל האנוס לארץ ישראל וישנם המיחסים זאת למצבו הבריאותי. כשנחלה מהניינים בביתו, ושדה לכל אחד על שפרה ובא ומסיק, כי הכל בוודאי היא לכבודה של תורה, משמת הספר־תורה שהובא לביית לקריאת התורה. כה צנוע וכה עניו היה.

"הפגישות" היומיות בין רבי בנדר לבין רבי רוזן

הגאון הקדוש בכתביו מצוין, כי סופי התבות של המלים "צדיק כתמר יפרח" שבתהלים, יוצרים את שמו של קרת, ואמנם, לעתיד לבוא, עלידי הקבלה, יוצדק קרת.

והרבה סודות נעלים טמונים בפרשת קרח גם בספרי חסידות וגם בספרות הקבלה ואומ"כ התפלל יעקב: "בסודם אל תבוא נפשי", גם אם שנים סודות רבים וקדושים בפתלוקת יין, אל תבוא נפשי בהם.

ורחרוחה מלובלין כאשר היה מזכיר את קרת, היה אומר (באידיש) "סבו הקדוש קורחי". "קורחי", כידוע, היה לו והוא ייחס עצמו לקורח. קרח על פי החסידות בז לתשובה. חלק על עצם עבודת הכהונה, שמאפשרת לחוטא להתקרב בקורבן.

אלא שהפסוק נשאר בשלו וקרח מזוהה עם מחלוקת והתנשאות וידועים אין סוף סיפורים על גדולי ישראל שברחו מהמחלוקת כמו מפני אש. גם אם היחה לשם תורה ולשם שמים.

האדמו"ר מלעלוב, רבי משה מרדכי בידרמן זצוק"ל, נמנע מכל מעורבות בענייניים פלוניים ובעימותים בין "חצרות" האדמו"רים. הוא שמר, למשל, על קשרים טובים עם "חצר" בעלז, בעוד היה מזוהה עם "חידה תתרדית". הוא אף כשארכה המחלוקת בין בעלז לבין סאטמר ("חידה") חשב שעות אצל כל אחד ממחדדים, כדי לשמיע ביניהם "שלום־בתי". כאשר חשמה כבר תבת, חערימה "סאטמר" אחרי־כך קשיים חמשיכה במעשית, שלא חוסיפו כבוד לתורת־ישראל. פעם אחת בלילי־שבת והשובתו היתה: "היא עבדה יותר קשה ממני. היום מגיע לה יותר.

הרב הקרים לצאת את הבית לבית הדין עוד טרם שהעזורת הגיעה הוו בבהוה תמיד היתה מרצאת את שכרה מתוך בפינת השולחן, משולם מראש, עוד שטרם שהחלה בעבודתה, כדי שתדוש אותה מסכבת, באמתן הרב שרוחשים לה בני הבית ויישב לה.

★

הרב היה נוהג להתפלל תפילת שחרית בשעה 6-30 בבוקר בבית הבנסת "זינגרשר" שבקריית־משה. תמיד

הגר"ש ישראלי זצ"ל

הקרים לבוא ושעם אמר לבן משפחתו, כי בבר שהוא מקרים לבוא לתפילה ולמניך עוד שטרם שהגר – הוא מקרים מצוות כיבוד אב. שכן, כך אביו היה נוהג. בתום התפילה, היה פונה לבמילת השכונתית, כדי לקנות מוצרים לאורחות הבוקר היחום. כל ניסיון שעשו תלמידיו ליטול ממנו את הכל מיין בבבד תורה, שיבן בתוקף להיענות לבקשה. תמיד חיבך ואמר "תורה רבה" והמשיך בדרכו. יהיה השעה אליו אחת יהיה.

★

במנחה בשבת היה מקפיד לבוא למניין הראשון, מפני שבין המניין הראשון לשני היה מתקיים שיעור תורני והא ידע, כי משתתפי השיעור יקשו מפניו לבבדו ולכן כדי לחסוך מעצמו את ה"בזיזיך" הזה ומהם את השיעור, הוליט להתפלל במניין הראשון.

★

סופר עליו כאילו נמנה על אלה שקראו לשנות את נוסח התפילה לשלום המדינה. תלמידיו הקרובים מבאי ביתו, סוענים, כי אין לסיפור הזה כל שחר. הנבון הוא, שבשבת הראשונה לאחר "הסכם אוסלו", משנודע כל הפרטים, אמר, כי "השבת היה קשה לי להתפלל את התפילה לשלום המדינה ולבדך את שריה". לאחר מכן חזר להתפלל בכל שבת את הנוסח המקובל.

★

קשה משוט לתאר במלים את כושר השקרנות שבו ניתן. מבוקר עד ערב עסק בתורה וכאשר נבנסו לביתו לשאול שאלה הלכתית או תורנית, השיב מיידית, בקצה האחרי כמה שניות היה מתחיל לדפוק בידו על השולחן, כאילו מבקש לרמוז שהבל על הזמן. לא ניתן היה לשתף עמו שיחות קפה וריכילות או מילתא דבדיחותא. הכל קצר ולעניין וחזרה ללימוד או לכתוב היד.

כאשר תלמידיו באו אליו להיבון לקבלת סמיכה לרבנות לא עשה לאיש מהם הנחות. היו אלה בחינות יסודיות וקשות ומסכב היה למעשה לבחינה שלא לשנות באשליות לגבי הנשוי לו בבחינה.

גם במכון "ארץ חמודה" שבבשיאותו, היה מעורב בתובניות והלימודים והקפיד שיהיו ברמה גבוהה כיאה לבני־דמיה אמיתיים.

★

אחד מתלמידיו הגיע לביתו, כדי לבקש סליחה על התנהגות, שחשה חלשת בן ישיבה. התלמיד השיב שיבש "שקפיד" עליו וביקש לישר את הדברים. ענה לו ורב: במסבעות הלשון שלי אין את המלה "קפידה"! והתלמיד חש הקלה גדולה. וכשאחד השכנים ביקש ממנו שיחזור על הלק בחצי המשפחות, כדי שיוכל להקים את המחנה על שטח שייחשב כביכול כשלו, אמר לו הרב: "זה חלילה לוחזר על הלק קטון באר־ישראל, אבל אני נותן לך רשות לבנות עליה את המחנה, בלי לוחזר על הלק בקטון".

★

בזמן הדיבות בזיכה, נפלט הגר"ש ישראלי זצ"ל עם חבירו מעייתה לעיידה ובאחת הדקשות הללו, השיבה בביתו של הגר"י אבוחצירא זצ"ל (שבאותו יחזר הוגלה עליידי סטלין קש"ט לסיביר). כביטוי להכרת שובה, היה נותן הרב בשיעוריו בישיבה לבמס מהידושיו של הרב יחזקאל אבוחצירא. בין השניים נקשרו יחסים מיוחדים ובשנותיו לאחר את ספרו "ארץ חמודה" על מצות התלוויות באר"ץ, קיבל מכתב חם מהדוד מהגרי"א אבוחצירא זצ"ל.

★

בפרשת בחקותי, האחרונה בספר "ויקרא", והא עלה לתורה ל"חוק" ומשפטים לבדך תתיישב במקומו ופרץ בבכי. ישנם אומרים כי היה זה בגלל האנוס לארץ ישראל וישנם המיחסים זאת למצבו הבריאותי. כשנחלה מהניינים בביתו, ושדה לכל אחד על שפרה ובא ומסיק, כי הכל בוודאי היא לכבודה של תורה, משמת הספר־תורה שהובא לביית לקריאת התורה. כה צנוע וכה עניו היה.